

האשה פרק שמיני פסחים

1. כי לא השאיר ליהואהו עם כי אם חמשים פרחים ועשרה רבב ועשרת אלפים רגלי בני אבדם מלך ארם וישם עפר לרש: מלכים ב יג ו
2. וילך ויחוק את גמר בת דבלים ותהר ותלד לו בן: הושע א ג
3. ותהר עוד ותלד בת ויאמר לו קרא שמה לא רחמה כי לא אוסיף עוד ארחם את בית ישראל כי נשא אשאל להם: הושע א ו
4. קני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז: משלי ח כב
5. ויברכהו ויאמר רבב אבדם לאל עליון קנה שמים וארץ: הושע ב א
6. ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו: תהלים עח ג
7. תפל עליהם אמתה ופחד בגבול דורוך ימינו פאננו עד ועבר עמך עד ועבר עם זו קנתי: שמות טו טו
8. והיה מספר בני ישראל כחול הקם אשר לא ימד ולא יספר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אלהים: הושע ב א
9. וזרעתי לי בארץ ורחמתי את לא רחמתי ואמרת לאל עמי אמתה והוא יאמר אלקי: הושע ב כ
10. חזון ישעיהו בן אמן אשר קחה על יהודה וירושלם בימי עזריהו יותם אהו ויחזקוהו מלכי יהודה: ישעיהו א א
11. דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזריהו יותם אהו ויחזקוהו מלכי יהודה: הושע ב א
12. וישלח אמציה בן חזקיהו אל אל ירבעם מלך ישראל לאמר קשר עליך עמוט בקרב בית ישראל לא תוכל הארץ להכיל את כל דבריך: עמוט ז י
13. כי כה אמר עמוט בן חזקיהו וירבעם וישראל גלה יגלה מעל ארמתי: הושע ב א
14. אל תלשן עבד אל אדוניו פן יקללך ואשמת: משלי ל י
15. דור אביו יקלל ואת אמו לא יברך: משלי ל יא
16. מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקות ה' צדקת פרונו בישראל אז ירדו לשערים עם ה': שופטים ה יא
17. כי ששת חדשים ישב שם ויאב וכל ישראל עד הכרית כל יצר באדום: מלכים א יא טו
18. אלהים הבין דרכיה והוא ידע את מקומה: איוב כח כג
19. מיד שאול אפרים ממנות אגאלם אהו וברוך מות אהי קטקף שאול חנם ויחזקוהו מלכי יהודה: הושע יג יד
20. והיה בשנה החמישית למלך ירבעם עלה שישק מלך מצרים על ירושלים: מלכים א יד כה
21. ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם: דברים ט ז

יזרעאל. על שם העמיד שזרעו בגולה:
והגלה אותם לבבל. והא לאמר בגיטין (דף ז' וסס)
 רחמנא צטולן או צטולא דבר עשו אלמא בני עשו מעלו טפי היינו לצמר דלמו חזרי לצבל: שמעת

דבליים דבה רעה בת דבה רעה ושמואל אמר שמתוקה בפי הכל כדבלה ורבי יוחנן אמר שהכל דשין בה כדבלה דבר אחר גומר אמר רבי יהודה שבקשו לגמר ממונן של ישראל בימיה רבי יוחנן אמר בזו וגמרו שנאמר **כי אבדם מלך ארם וישים עפר לרש** ויהיה רבי יוחנן אמר ר' אליו קרא שמו יזרעאל כי עוד מעט ופקדתי את דמי יזרעאל על בית יהוא והשבתי ממלכות בית ישראל ותהר עוד ותלד בת ויאמר לו קרא שמה לא רחמה כי לא אוסיף עוד ארחם את בית ישראל כי נשא אשאל להם ותהר ותלד בן ויאמר (ה' אליו) קרא שמו לא עמי כי אתם לא עמי ואנכי לא אהיה לכם לאחר שנולדו [לו] שני בנים ובת אחת אמר לו הקב"ה להושע לא היה לך ללמוד ממשה רבך שכיון שדברתי עמו פירש מן האשה אף אתה גדול עצמך ממנה אמר לו רבש"ע יש לי בנים ממנה ואין אני יכול להוציאה ולא לגרשה א"ל הקב"ה ומה אתה שאשתך זונה ובניך [בני] זנונים ואין אתה יודע אם שלך הן אם של אחרים הן כך ישראל שהן בני בני בחוני בני אברהם יצחק ויעקב אחד מארבעה קנינין שקנתי בעולמי תורה קנין אחד דכתיב **ה' קנני ראשית דרכו שמים וארץ קנין אחד דכתיב קונה שמים וארץ בית המקדש קנין אחד דכתיב ה' זה קנתה ימינו ישראל קנין אחד דכתיב ע' זו קנית ואתה אמרת העבדים באומה אחרת כיון שידע שחטא עמד לבקש רחמים על עצמו אמר לו הקב"ה עד שאתה מבקש רחמים על עצמך בקש רחמים על ישראל שגזרתי עליהם שלש גזירות בעבורך עמד ובקש רחמים ובטל גזירה והתחיל לברכן שנאמר **והיה מספר בני ישראל כחול הים וגו'** והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו וגו' וזרעתי לי בארץ ורחמתי את לא רחמתי ואלא עמי עמי אתה אמר רבי יוחנן אוי לה לרבנות שמקברת את בעליה שאין לך כל נביא ונביא שלא קיפח ארבעה מלכים בימיו שנאמר **כי אבדם מלך ארם וישים עפר לרש** וגו' וירחם מלכי ישראל וירבעם מה עמוט בן חזקיהו וירבעם וישראל גלה יגלה מעל ארמתי: הושע ב א**

מנלן דאימני דכתיב **דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזריהו יותם אהו יחזקיהו מלכי יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל ומנלן דלא קיבל לשון הרע דכתיב **והושלח אמציה בן חזקיהו אל אל ירבעם מלך ישראל לאמר קשר עליך עמוט בקרב בית ישראל לא תוכל הארץ להכיל את כל דבריך**** עמוט ז י
כי כה אמר עמוט בן חזקיהו וירבעם וישראל גלה יגלה מעל ארמתי: הושע ב א
אל תלשן עבד אל אדוניו פן יקללך ואשמת: משלי ל י
דור אביו יקלל ואת אמו לא יברך: משלי ל יא
מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקות ה' צדקת פרונו בישראל אז ירדו לשערים עם ה': שופטים ה יא
כי ששת חדשים ישב שם ויאב וכל ישראל עד הכרית כל יצר באדום: מלכים א יא טו
אלהים הבין דרכיה והוא ידע את מקומה: איוב כח כג
מיד שאול אפרים ממנות אגאלם אהו וברוך מות אהי קטקף שאול חנם ויחזקוהו מלכי יהודה: הושע יג יד
והיה בשנה החמישית למלך ירבעם עלה שישק מלך מצרים על ירושלים: מלכים א יד כה
ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם: דברים ט ז

דבליים דבה רעה בת דבה רעה ושמואל אמר שמתוקה בפי הכל כדבלה ורבי יוחנן אמר שהכל דשין בה כדבלה דבר אחר גומר אמר רבי יהודה שבקשו לגמר ממונן של ישראל בימיה רבי יוחנן אמר בזו וגמרו שנאמר **כי אבדם מלך ארם וישים עפר לרש** ויהיה רבי יוחנן אמר ר' אליו קרא שמו יזרעאל כי עוד מעט ופקדתי את דמי יזרעאל על בית יהוא והשבתי ממלכות בית ישראל ותהר עוד ותלד בת ויאמר לו קרא שמה לא רחמה כי לא אוסיף עוד ארחם את בית ישראל כי נשא אשאל להם ותהר ותלד בן ויאמר (ה' אליו) קרא שמו לא עמי כי אתם לא עמי ואנכי לא אהיה לכם לאחר שנולדו [לו] שני בנים ובת אחת אמר לו הקב"ה להושע לא היה לך ללמוד ממשה רבך שכיון שדברתי עמו פירש מן האשה אף אתה גדול עצמך ממנה אמר לו רבש"ע יש לי בנים ממנה ואין אני יכול להוציאה ולא לגרשה א"ל הקב"ה ומה אתה שאשתך זונה ובניך [בני] זנונים ואין אתה יודע אם שלך הן אם של אחרים הן כך ישראל שהן בני בני בחוני בני אברהם יצחק ויעקב אחד מארבעה קנינין שקנתי בעולמי תורה קנין אחד דכתיב **ה' קנני ראשית דרכו שמים וארץ קנין אחד דכתיב קונה שמים וארץ בית המקדש קנין אחד דכתיב ה' זה קנתה ימינו ישראל קנין אחד דכתיב ע' זו קנית ואתה אמרת העבדים באומה אחרת כיון שידע שחטא עמד לבקש רחמים על עצמו אמר לו הקב"ה עד שאתה מבקש רחמים על עצמך בקש רחמים על ישראל שגזרתי עליהם שלש גזירות בעבורך עמד ובקש רחמים ובטל גזירה והתחיל לברכן שנאמר **והיה מספר בני ישראל כחול הים וגו'** והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו וגו' וזרעתי לי בארץ ורחמתי את לא רחמתי ואלא עמי עמי אתה אמר רבי יוחנן אוי לה לרבנות שמקברת את בעליה שאין לך כל נביא ונביא שלא קיפח ארבעה מלכים בימיו שנאמר **כי אבדם מלך ארם וישים עפר לרש** וגו' וירחם מלכי ישראל וירבעם מה עמוט בן חזקיהו וירבעם וישראל גלה יגלה מעל ארמתי: הושע ב א**

מנלן דאימני דכתיב **דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזריהו יותם אהו יחזקיהו מלכי יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל ומנלן דלא קיבל לשון הרע דכתיב **והושלח אמציה בן חזקיהו אל אל ירבעם מלך ישראל לאמר קשר עליך עמוט בקרב בית ישראל לא תוכל הארץ להכיל את כל דבריך**** עמוט ז י
כי כה אמר עמוט בן חזקיהו וירבעם וישראל גלה יגלה מעל ארמתי: הושע ב א
אל תלשן עבד אל אדוניו פן יקללך ואשמת: משלי ל י
דור אביו יקלל ואת אמו לא יברך: משלי ל יא
מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקות ה' צדקת פרונו בישראל אז ירדו לשערים עם ה': שופטים ה יא
כי ששת חדשים ישב שם ויאב וכל ישראל עד הכרית כל יצר באדום: מלכים א יא טו
אלהים הבין דרכיה והוא ידע את מקומה: איוב כח כג
מיד שאול אפרים ממנות אגאלם אהו וברוך מות אהי קטקף שאול חנם ויחזקוהו מלכי יהודה: הושע יג יד
והיה בשנה החמישית למלך ירבעם עלה שישק מלך מצרים על ירושלים: מלכים א יד כה
ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם: דברים ט ז

מנלן דאימני דכתיב **דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזריהו יותם אהו יחזקיהו מלכי יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל ומנלן דלא קיבל לשון הרע דכתיב **והושלח אמציה בן חזקיהו אל אל ירבעם מלך ישראל לאמר קשר עליך עמוט בקרב בית ישראל לא תוכל הארץ להכיל את כל דבריך**** עמוט ז י
כי כה אמר עמוט בן חזקיהו וירבעם וישראל גלה יגלה מעל ארמתי: הושע ב א
אל תלשן עבד אל אדוניו פן יקללך ואשמת: משלי ל י
דור אביו יקלל ואת אמו לא יברך: משלי ל יא
מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקות ה' צדקת פרונו בישראל אז ירדו לשערים עם ה': שופטים ה יא
כי ששת חדשים ישב שם ויאב וכל ישראל עד הכרית כל יצר באדום: מלכים א יא טו
אלהים הבין דרכיה והוא ידע את מקומה: איוב כח כג
מיד שאול אפרים ממנות אגאלם אהו וברוך מות אהי קטקף שאול חנם ויחזקוהו מלכי יהודה: הושע יג יד
והיה בשנה החמישית למלך ירבעם עלה שישק מלך מצרים על ירושלים: מלכים א יד כה
ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם: דברים ט ז

מנלן דאימני דכתיב **דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזריהו יותם אהו יחזקיהו מלכי יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל ומנלן דלא קיבל לשון הרע דכתיב **והושלח אמציה בן חזקיהו אל אל ירבעם מלך ישראל לאמר קשר עליך עמוט בקרב בית ישראל לא תוכל הארץ להכיל את כל דבריך**** עמוט ז י
כי כה אמר עמוט בן חזקיהו וירבעם וישראל גלה יגלה מעל ארמתי: הושע ב א
אל תלשן עבד אל אדוניו פן יקללך ואשמת: משלי ל י
דור אביו יקלל ואת אמו לא יברך: משלי ל יא
מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקות ה' צדקת פרונו בישראל אז ירדו לשערים עם ה': שופטים ה יא
כי ששת חדשים ישב שם ויאב וכל ישראל עד הכרית כל יצר באדום: מלכים א יא טו
אלהים הבין דרכיה והוא ידע את מקומה: איוב כח כג
מיד שאול אפרים ממנות אגאלם אהו וברוך מות אהי קטקף שאול חנם ויחזקוהו מלכי יהודה: הושע יג יד
והיה בשנה החמישית למלך ירבעם עלה שישק מלך מצרים על ירושלים: מלכים א יד כה
ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם: דברים ט ז

מנלן דאימני דכתיב **דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזריהו יותם אהו יחזקיהו מלכי יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל ומנלן דלא קיבל לשון הרע דכתיב **והושלח אמציה בן חזקיהו אל אל ירבעם מלך ישראל לאמר קשר עליך עמוט בקרב בית ישראל לא תוכל הארץ להכיל את כל דבריך**** עמוט ז י
כי כה אמר עמוט בן חזקיהו וירבעם וישראל גלה יגלה מעל ארמתי: הושע ב א
אל תלשן עבד אל אדוניו פן יקללך ואשמת: משלי ל י
דור אביו יקלל ואת אמו לא יברך: משלי ל יא
מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקות ה' צדקת פרונו בישראל אז ירדו לשערים עם ה': שופטים ה יא
כי ששת חדשים ישב שם ויאב וכל ישראל עד הכרית כל יצר באדום: מלכים א יא טו
אלהים הבין דרכיה והוא ידע את מקומה: איוב כח כג
מיד שאול אפרים ממנות אגאלם אהו וברוך מות אהי קטקף שאול חנם ויחזקוהו מלכי יהודה: הושע יג יד
והיה בשנה החמישית למלך ירבעם עלה שישק מלך מצרים על ירושלים: מלכים א יד כה
ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם: דברים ט ז

האשה פרק שמיני פסחים

א א מיי פ"ו מהלכות
עבדים הלכה ז (טו"ט)
י"ד טימן רסו סוף ע"ב:
יא ב מיי פ"ג מהלכות
ק"פ הלכה א:

יב ג ט הלכה ז:
יג ד ט הלכה א:
יד ו טו"ט י"ד ס' רסו
טע"ב:
יז ז ח מיי פ"ג מהל'
ק"פ הלכה ז:
יח ט י ט הלכה ט:

רבינו הגאון

מתנ"י האומר לעבדו צא
ושחטו עלי את הפסח
כו' שחט גדי וטלה
יאכל מן הראשון. ואקשינן
התניא אין נמנין על
שני פסחים כאחד. ומשי
אביי. מתני' במלך ומלכה,
וכתניא אין נמנין על
שני פסחים כאחד ומעשה
במלך ומלכה שאמרו
לעבדיהם צאו ושחטו
ועליו את הפסח ויצאו
ושחטו עליהם שני פסחים
באו ושאלו המלך כו', אמר
רשב"ג המלך והמלכה
יאכלו את הראשון ואינו
לא נאכל לא את הראשון
ולא את השני. נמצאת
משנתנו שניה במלך
ומלכה ובריייתא שבאר בל
ארס. וכן בילטא שנמצאת
בבית המטבחיים ורות,
ואמר רשב"ג הטילו עליה
כוס של צונן והטילו עליה.
כלומר עדיין בחיים היא
וטוהר העבד ג' כל (בית
המטבחיים. נמצא המלך
תלוי במלכה והמלכה
תלויה ברשב"ג, נמצא הכל
תלוי ברשב"ג. שחט מה
אמר לו רבו כיצד יעשה
ישחוט גדי וטלה. ומניין
מנא ליה לעבד מה שקנה
עבד קנה רבו. אמר אביי
הולך אצל רועה הרגיל
אצלו ונחא ליה בתקנתא
דרביה ומקנה ליה על
מנת שאין לרבו רשות
בו. שחט רבו מה אמר
לו שניהם יצאו לבית
השרפה ופטור מלעשות
פסח שני. אוקמה אביי
למתני' כשהיה יודע אם
גדי אם טלה ועבדיה שחט
לאחר זריקה. (דאודיק)
[דבעידנא דאזריק] דם
פסח ראוי לאכילה היה
ונפטור בזריקה, ואכילה
פסח לא מעבדא אבל
אם שחט לפני זריקה
חיבין לעשות פסח שני.
איכא דמתני' להא דאביי
אברייתא חמשה שנתערבו
פסחיהן ונמצא יבלת
באחד מהן כולן יצאו לבית
השרפה ופטורין מלעשות
פסח שני. אמר אביי לא
שנו אלא שנתערבו לאחר
זריקה כו'. מאן דמתני' לה
לה אמטני' כי לפני זריקה
חיבין, כל שכן אברייתא
כי חיבין שאחד מהן
פטור. מאן דמתני' לה
אברייתא אבל אמטני' כו'.
ומקשינן אברייתא ופטורין
כולן אם נתערבו לאחר
זריקה דאמרין איפטורו
להו בזריקה, והא איכא חד
שהיה פסחו בעל מום ולא
יצא. ושנין משום דלא
אפשר היכי נעבדי, נתיי כל
חד פסח, קא מיתו ארבעה
מינייהו חולין לעוהה דהא
איפטורו להו בזריקה. נתיי
כולהו פסח אחד, נמצא
פסח נאכל שלא למניין.
ונתיי כל חד חדר פסח ונתנין כו'.

כופין את רבו. צחקה שפחה אין כופין את רבה אלא היכא דנהגו בה מנהג הפקר היינו משום דכשישחררה שמה לא תקיים כיון דלא מיחייבה וא"ת אמאי כופין וכי אומר לו לאדם חטא צעזיל שזכה חזירו להמסחר עבדו שאני דלא תהו צרחה לשבת יצרה כדמטני (ברכות דף מו:) גבי ר"א שמיחר עבדו מלמה דרביש שאני: **והתניא אין נמנין על שני פסחים באחד.** פירש צונטרס דברייתא סברה דאין צריחה ולא מני לשנוי דמתניתין קסבר ליש צריחה דאם כן הוה ליה למיתני מלמה שירצה יאכל ואל"ת ואמאי לא מני דברייתא קמי כשנמנה על צ' פסחים על הראשון וי"ל דמתני' קאמר ראשון לשחיטה א' וע"פ שהמנה עליו לצסוק: **במלך ומלכה.** שיש להס רוב מעדינים ולא קפדי אם גדי ואם טלה אם שנתו כמותו: **על מנת שאין לרבו רשות בו.** ולמאן דאמר צ"ק דקדושין (דף כג:) דקני רביה עד שיתן על מנת שיאלו צו לחירות ה"ג יפרש שיתן לו שיאלו צו חובת פסח: **קמי שמיא גרמי.** פירושו ולא פסל כל כך הואיל ואינו צנוף הקרבן:

תקנתם את רבו ואת עצמו לא תקנתם לישא שפחה אינו יכול שכבר חציו בן חורין לישא בת חורין אינו יכול שעדיין חציו עבד ובטל והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורבייה שנאמר ולא תוהו בראה (אלא) לשבת יצרה אלא מפני תיקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על חצי דמיו וחזור בית הלל להורות בבית שמאי: **מתני' ה-** האומר לעבדו צא ושחט עלי את הפסח שחט גדי יאכל שחט טלה יאכל שחט גדי וטלה יאכל מן הראשון ושחט מה אמר לו רבו כיצד יעשה ישחט טלה וגדי ויאמר אם גדי אמר לי רבי שלו וטלה שלי ואם טלה אמר לי רבי הטלה שלו וגדי שלי שחט רבו מה אמר לו שניהן יצאו לבית השריפה ופטורין מלעשות פסח שני: **ג' פשיטא** שחט גדי יאכל אע"ג דרגיל במלה שחט טלה יאכל אף על גב דרגיל בגדי (ט) שחט גדי וטלה יאכל מן הראשון והא תניא אין נמנין על שני פסחים כאחד מתניתין במלך ומלכה ומעשה במלך ומלכה שאמרו לעבדיהם

צאו ושחטו עלינו את הפסח ויצאו ושאלו את המלך אמר להם לבו ושאלו את המלכה אמר להם לבו ושאלו את ר"ג אמר להם ימלכה ומלך דדעתן קלה עליהן יאכלו מן הראשון אנו הלא נאכל לא מן השני ושוב פעם אחת נמצאת הלמאה בבית המטבחיים ובקשו לטמא כל הסעודה כולה באו ושאלו את המלך אמר להם לבו ושאלו את המלכה אמר להם לבו ושאלו את רבן גמליאל באו ושאלו אותו אמר להם בית המטבחיים רותח או צונן אמרו לו רותח אמר להם לבו והטילו עליה כוס של צונן הלכו והטילו עליה כוס של צונן ר"ג כל הסעודה כולה נמצא מלך תלוי במלכה ונמצאת תלויה בר"ג נמצאת כל הסעודה תלויה בר"ג: שחט מה שאמר לו רבו וכו': שלי (ט)מה שקנה עבד קנה רבו אמר אביי יהולך אצל רועה הרגיל רבו אצלו הניחא ליה בתקנתא דרביה ומקני ליה חד מינייהו על מנת שאין לרבו רשות בו: שחט רבו מה שאמר לו וכו': אמר אביי הלא שנו אלא ששחט אחר זריקה דבעידנא דאזריק דם הוה חזי לאכילה חייבין לעשות פסח שני איכא דמתני' לה אברייתא חמשה שנתערבו עורות פסחיהן זה בזה ונמצאת יבלת באחד מהן כולן יוצאין לבית השריפה ופטורין מלעשות פסח שני אמר אביי לא שנו אלא שנתערבו לאחר זריקה דבעידנא דאזריק דם מיהא הוה חזי לאכילה אבל אמטני' כ"ש אברייתא מאן דמתני' אברייתא אבל גליא אמר מר ופטורין מלעשות פסח שני והא איכא חד דלא נפיק משום דלא אפשר היכי לעביד ליתי כל חד וחד פסח קא מייתי חולין לעזרה דארבעה מינייהו עבדי להו כולהו חד פסח נמצא פסח נאכל שלא למנויו האי מאי נתיי כל חד מינייהו פסחו ונתיי אי דידי בעל מום האי דאיתי השתא ניהו פסח ואי דידי תם האי דאיתי השתא ניהו שלמים לא אפשר משום

תורה אור השלם
1. פי בה אמרין ז' בורא
השמים הוא האלהים
יצר הארץ ועשה הוא
בונה לא תהו בראה
לשבת יצרה אפי' ואין
עוד: יעשהו מה יח
הגהות הב"ח
(א) ג' דרגיל בגדי אלא
שחט גדי וטלה:
הגהות מהר"ב
רנשבורג
א רש"י ד"ה בתקנתא
דריה וכו' יב ע"י שז"ת
ט"ז ס' ק"א:
מוסף רש"י
תקנתם את רבו. שאני
חסר כלום (שם) כל
תקנת רבו כפן היא אכל
תקנת העבד אין כפן, אם
נתקן בעשפט הממון לא
נתקן בפסח וכויה (חגיגה
ב). לישא שפחה אינו
יכול. מפני דם החיות
שנו ומכיל לא יהיה קדש
וגו' (שם). לישא בת
חורין אינו יכול. מפני
דם עבדות שבו (שם). לא
תהו בראה. לא ברא
הקב"ה את הארץ להיות
בלא יישוב, אלא לשבת יצרה
(שם) יוצר הארץ לא על
מחיה להיות יוקמת ברא
אותה כי אם לשבת, להיות
בה ישוב, יצרה (ג' וט"ו) (שם).

מוסף תוספות
א. אבל עבד כשהיה בן
חורין ע"כ יקיים. מוס' ז"צ
ש. ב. דראשון דמתני'
לא משמע ראשון להמנא
אלא ראשון להשחיטה...
מוס' שאנן. ג. (ד)מה בכך
דקמי שמיא גליא מ"מ לא
הי' ראוי לאכילה קודם
זריקה, והוה פסולא דפסח
כמו נמצא יבלת באחד
מהם ונתערבו, יהוה ע"כ
אית לן למימר... ש.

מנאיזה פסח היה עור זה ואותו הפסח פסול הוא: ולקמן פריך והא איכא חד דלא נפק: אמר אביי לא שנו. דפטורין: **הו חזי.** ארבעה הכשירין לאכילה הלכך הארבעה יאלו והחמשי פטור משום דלא ידעי מנו דלייתי ולא אפשר לאיתויי חולין לעזרה דלקמיה: **חיבין.** כולן שאין כאן כשר שלא נזרק הדם לאכילה צער: מאן דמטני. להא לא שנו דאביי אמטנין שאע"פ ששניהן כשירין אלא שאין מנויו ניכרין קאמר דאם היה הספק צעעת זריקה חיבין צעפת שני כ"ש אצרייתא דספק פסול מוס יס צבולין ולא נראית זריקה שלהן: **קמי שמיא גליא.** איזה צעלים של כל אחד והדם ניתן לזריקה שהרי אין כאן פסול קרבן ואע"פ שאסור לאכול: ה"ג אמר מר פטורין מלעשות פסח שני כו'. ואצרייתא קאי: קא מייתי חולין לעזרה. הארבעה שכבר יאלו: שלא למנויו. שאלו שכבר יאלו אין מנינם כלום: משום

מנאיזה פסח היה עור זה ואותו הפסח פסול הוא: ולקמן פריך והא איכא חד דלא נפק: אמר אביי לא שנו. דפטורין: **הו חזי.** ארבעה הכשירין לאכילה הלכך הארבעה יאלו והחמשי פטור משום דלא ידעי מנו דלייתי ולא אפשר לאיתויי חולין לעזרה דלקמיה: **חיבין.** כולן שאין כאן כשר שלא נזרק הדם לאכילה צער: מאן דמטני. להא לא שנו דאביי אמטנין שאע"פ ששניהן כשירין אלא שאין מנויו ניכרין קאמר דאם היה הספק צעעת זריקה חיבין צעפת שני כ"ש אצרייתא דספק פסול מוס יס צבולין ולא נראית זריקה שלהן: **קמי שמיא גליא.** איזה צעלים של כל אחד והדם ניתן לזריקה שהרי אין כאן פסול קרבן ואע"פ שאסור לאכול: ה"ג אמר מר פטורין מלעשות פסח שני כו'. ואצרייתא קאי: קא מייתי חולין לעזרה. הארבעה שכבר יאלו: שלא למנויו. שאלו שכבר יאלו אין מנינם כלום: משום

